

Werken aan een gezonde en toekomstbestendige Broekpolder

19 mei 2022

De Broekpolder in Vlaardingen is een ruige groene oase in de Randstad... Beleef, ontspan en ontdek deze plek die ruimte biedt aan recreanten en natuur, aan educatie, sport en spelende kinderen. Het gebied is een waardevolle plek waar veel partijen samenwerken aan een groene Broekpolder met een grote recreatieve waarde.

De gemeente Vlaardingen en Staatsbosbeheer zijn eigenaar van de Broekpolder. Zij staan samen met de samenwerkende partijen in het gebied (Federatie Broekpolder, het Hoogheemraadschap van Delfland, DCMR Milieudienst Rijnmond en Provincie Zuid-Holland) voor de opdracht de Broekpolder, in fases om te vormen naar een schonere en toekomstbestendige Broekpolder. Gezamenlijk werken zij aan plannen om de Broekpolder blijvend te verbeteren.

Kwaliteitsimpuls voor de Broekpolder

De wens is om de Broekpolder te ontwikkelen tot een natuur- en recreatiegebied waar we met elkaar ook in de toekomst van kunnen genieten. Door onderhoud aan het bos en de recreatieve ontwikkelingen te laten samengaan met de verbetering van de bodem- en waterkwaliteit, werken de betrokken partijen aan een schonere en nog waardevollere Broekpolder. De partijen hebben gezamenlijk een concept inrichtingsplan opgesteld, waarvan de haalbaarheid en financiering is onderzocht. \

Besluitvorming

De besturen van alle betrokken gebiedspartijen hebben in de afgelopen periode besloten tot een bijdrage aan de sanering en herinrichting. Als laatste heeft de gemeenteraad op 12 mei een positief besluit genomen om in te stemmen met de financiering voor de sanering en herinrichtingsplannen met 28 stemmen voor en 3 tegen.

1. Wat is de milieuproblematiek in de Broekpolder?

Wat zijn de ecologische risico's?

In de Broekpolder is tussen 1958 en 1976 verontreinigd slib uit de Rotterdamse havens opgebracht. Hierdoor is de bodem verontreinigd. Daar heb je als recreant in de hele Broekpolder geen last van, maar de bodem- en waterkwaliteit in een gedeelte van de Broekpolder vormt wel een ecologisch probleem.

Een deel van de bodemverontreiniging is in de loop der jaren afgedekt met een schonere laag grond. Bij het deel dat nog niet is afgedekt, zijn er ecologische risico's aanwezig. Dit komt doordat bodemleven (wormen, insecten) deze verontreinigde bodem eet, waardoor de verontreiniging in het ecosysteem terecht komt.

De ecologische risico's zijn afhankelijk van de kwaliteit van de baggerspecie en variëren binnen de Broekpolder. De ecologische risico's zijn het hoogst rondom het te ontwikkelen archeologisch erf Masamuda, een deel van het honden losloopgebied en het gedeelte noordelijk hiervan waar de waterzuivering staat en het noordelijk gedeelte van Staatsbosbeheer tegen de golfbaan aan.

Welke stoffen zijn aangetroffen in de bodem?

Het risico voor de ecologie wordt vooral gevormd door hogere concentraties metalen en verschillende types drins (gewasbeschermingsmiddelen) en op enkele locaties mogelijk ook door dioxines.

Waarom is sanering nodig?

Voor recreanten is de vervuiling niet schadelijk, maar een schonere Broekpolder is wel beter voor de natuur en ecologie in het gebied. De verontreiniging is aan de oppervlakte aanwezig, waardoor bodemdieren zoals regenwormen deze verontreinigde grond opeten. Doordat mollen en vogels en andere dieren deze regenwormen eten, komt de verontreiniging in het ecosysteem terecht.

Waarom wordt het vervuilde slib niet weggehaald?

In de Broekpolder ligt sinds de jaren '70 een laag verontreinigd slib met een dikte van ongeveer 8 meter. Het verwijderen van dit slib is financieel niet haalbaar. Met het aanbrengen van een laag grond van een betere kwaliteit op het slib, een zogeheten 'leeflaag', wordt voorkomen dat verontreiniging in het ecosysteem terecht komt. Verspreiding van verontreiniging wordt voorkomen door de aanleg van een watersysteem in de opgebrachte laag. Het aanbrengen van een leeflaag is in Nederland een veel gebruikte methode om de risico's van een verontreinigde bodem te minimaliseren.

Wat is er tot nu toe al aangepakt?

In 2012 heeft de gemeente Vlaardingen de eerste delen van de Broekpolder aangepakt. Door een nat/moerassig natuurgebied te creëren is de Ruigte ontstaan. In het Klauterwoud zijn de speelvelden afgedekt met schone grond. Over een lengte van 10 kilometer is de bodem van het MTB parcours afgedekt met een half verharding zodat er geen contact is met de bodem. Deze aanpassingen hebben geleid tot een toekomstbestendiger groengebied. Op de plek waar nu Masamuda (Educatief Archeologisch Erf) ligt heeft DCMR in 2018 in opdracht van provincie Zuid-Holland een pilotsanering uitgevoerd. Hier is een afdeklaag aangebracht in de vorm van een terp waarop het Rottahuis en het Spijkenissehuis zijn nagebouwd. Ook bij het Vlaardingencultuurhuis is de grond afgedekt met een leeflaag. Dit zijn mooie voorbeelden hoe bodembeheer samen gaat met vernieuwing en verbetering van het recreatiegebied. Een ander voorbeeld is de scouting. Daar is voor de bouw een nieuwe leeflaag aangebracht. In 2019 is ook in het noordelijk hondenloopgebied een aantal paden opgehoogd met grond. Als bijkomend voordeel zijn deze paden nu ook in de winter goed te gebruiken.

Wat wordt er al gedaan met de bodemaanpak in de Broekpolder?

Bij grote werkzaamheden wordt zoveel mogelijk ook direct de bodem aangepakt. Dat is al gebeurd bij de aanleg van bijvoorbeeld het Klauterwoud, Masamuda en De Ruigte het MTB parcours. Ook bij komende projecten zal bodemaanpak plaatsvinden. Een voorbeeld hiervan zijn de werkzaamheden op de golfbaan. De golfclub heeft het voornemen om de baan te renoveren en past daarbij bodembeheermaatregelen toe. Hiervoor maakt de golfbaan afspraken met Provincie Zuid-Holland. Eén van de maatregelen is bijvoorbeeld het jaarlijks bezanden van de greens.

2. Wat is er met het bos aan de hand?

De beheerders Staatsbosbeheer en de Gemeente staan in dit gebied voor twee grote uitdagingen. De Aziatische schimmelziekte essentaksterfte heeft alle essen in de Broekpolder zwaar aangetast, de bomen zullen helaas niet meer herstellen. De zieke essen kunnen gemakkelijk omvallen of takken verliezen, wat gevaarlijke situaties oplevert langs wegen en paden. De andere uitdaging; de populieren waarvan een groot deel instabiel is, dit resulteert in (regelmatig) vallende takken en bomen.

Beide uitdagingen spelen tegelijk af in een groot deel van de Broekpolder. Dit vraagt helaas om een intensieve aanpak de komende jaren. Ondanks de huidige penibele situatie biedt dit ook weer perspectief voor een impuls aan de biodiversiteit. Het doel is om te werken naar een duurzaam en veilig bos de komende decennia. Doordat de meeste bospercelen zijn aangeplant met bomen van veelal dezelfde soort (zie populier en es) en leeftijd, wordt dit doel alleen bereikt door bij te sturen en gefaseerd ruimte te maken in het bos. Zo kunnen er nieuwe boom- en struiksoorten worden bij geplant en ontstaat een grotere variatie in leeftijd en soorten. Het resultaat is meerdere lagen (hoogteverschillen tussen kruidenlaag, struiken en diverse hoogtes bomen) en een hogere biodiversiteit aan flora in het bos dat weer een thuis biedt aan verschillende diersoorten.

3. Planning en aanpak

Is er al een ontwerp voor de vernieuwde Broekpolder?

In 2019 heeft Bureau Stroming het schetsplan 'Versterken waarden Broekpolder' gemaakt. Dit plan gaat over het deel van de Broekpolder waar nog de grootste ecologische risico's zijn en is opgesteld in samenspraak met alle gebiedspartijen. In het plan staan uitgangspunten op het gebied van landschap en natuur, bodem, water, recreatie en beheer en onderhoud. Het schetsplan laat het eindbeeld zien na ontwikkeling, bosonderhoud, bodembeheer en omvorming. Het schetsplan gaat uit van het aanbrengen van een leeflaag en het aanleggen van een watersysteem. Nu de besluitvorming over de financiën is vastgesteld moet het schetsplan worden uitgewerkt tot een inrichtingsplan per gebied. Daarbij is er volop ruimte voor inbreng van gebruikers van het gebied. De definitieve ontwerpen van het inrichtingsplan worden vervolgens vastgesteld door de gebiedspartijen.

Is er eigenlijk wel geld voor al deze mooie plannen?

Er is uitgerekend wat de kosten zouden zijn van de uitvoering van dit schetsplan op hoofdlijnen. Er is een financieel haalbaarheidsonderzoek naar de mogelijkheden gehouden waarop begin 2022 de besluitvorming bij de verschillende partijen in gang is gezet. Provincie Zuid-Holland financiert 70% van de sanering en de herinrichting. De andere middelen komen van Staatsbosbeheer, het Hoogheemraadschap van Delfland en de gemeente Vlaardingen.

Wat is de verwachte start van de omvorming van de Broekpolder?

Nu de financiering rond is wordt er een projectleider aangesteld voor de organisatie en uitvoering. Het plan van bureau Strooming moet verder uitgewerkt worden. Daar worden partijen en burgers bij betrokken. Naar verwachting gaan de werkzaamheden begin 2023 starten.

Heb ik als bezoeker of bewoner last van de plannen?

Van de uitvoering zal men zeker iets gaan merken. Er moeten nog keuzes gemaakt gaan worden over de aanpak en fasering. De Vlaardingse raad heeft een motie aangenomen over eventuele bodemaanpak. In die motie staat de voorwaarde dat bodemaanpak gefaseerd moet gebeuren en dat de bezoekers zo min mogelijk last mogen krijgen van de werkzaamheden.

Hoe groot is het te saneren gebied?

Het gebied dat nu aangepakt wordt beslaat 70 ha, terwijl de eerdere uitvoering van sanering in de Ruigte en het Klauterwoud een groter gebied betrof, ongeveer 100 ha. In de rest van de Broekpolder wordt absoluut geen kap overwogen.

Is de sanering een opmaat naar woningbouw?

Nee, zowel de provincie, als de gemeente heeft nadrukkelijk aangegeven, dat de Broekpolder een natuurlijk onderdeel uitmaakt van het Bijzonder Provinciaal Landschap. Woningbouw is daar volledig uitgesloten.

Wat gebeurt er als er niet gesaneerd wordt?

Zolang dit meest vervuilde gebied van de Broekpolder niet als gesaneerd kan worden beschouwd, zal er bij elke aanpassing in dit gebied eerst een sanering moeten worden uitgevoerd en is het niet mogelijk om serieus onderhoud te plegen door Staatsbosbeheer en de gemeente. Heel zwart-wit: voor aanplant van elke nieuwe boom, moet de grond gesaneerd worden. Onderhoud is onder dergelijke voorwaarden onmogelijk.

4. Inspraak en participatie

Worden de Vlaardingers ook betrokken bij de ontwikkelingen in de Broekpolder?

Ja, na de positieve besluitvorming op de financiering starten we met een participatietraject over de verdere invulling van het inrichtingsplan en wordt de formele inspraakprocedure in gang gezet. Hoe we bewoners gaan betrekken, dat werken we nog verder uit. De Federatie Broekpolder heeft hier een belangrijke rol in en draagt mede zorg voor een goede betrokkenheid van de Vlaardingers bij de plannen van de Broekpolder.

5. Veiligheid en Gezondheid

Kun je veilig recreëren in de Broekpolder?

Ja, je kunt veilig recreëren in de Broekpolder. Op basis van metingen in 2015 en 2019 concludeert de GGD dat de vervuiling in het gebied geen risico vormt bij recreatieve activiteiten zoals wandelen, hardlopen, mountainbiken en de hond uitlaten. Vissen in de Broekpolder is niet toegestaan, in de Vlaardingse Vaart wel, uiteraard met een visakte.

Is de Broekpolder veilig voor de Schotse Hooglanders?

Uit uitvoerig onderzoek bleek het voldoende veilig te zijn voor de Schotse Hooglanders. Dit gebied is in 2012 gesaneerd door het gebied te vernatten. De verontreiniging was hier niet zo groot als in de delen die nu aangepakt gaan worden.

Kan ik zwemmen in de Broekpolder?

Het oppervlaktewater en de kreek van de Broekpolder zijn geen officieel zwemwater. Het is altijd af te raden om te zwemmen in water dat niet wordt gecontroleerd door de waterschappen en de provincie.